

KARLSKRONA LÄKAREFÖRENING Protokoll fört vid Karlskrona Läkareförenings 1431:e sammankomst á Sjöofficersmässen, Karlskrona den 5:e mars 2020

Ordförande Olof Blivik förklarar mötet öppnat. Föregående mötesprotokoll läses upp och läggs till handlingarna.

Kvällens föreläsare är Ola Weiland, professor i infektionssjukdomar vid Karolinska institutet och en av Sveriges främste expert inom virala hepatiter. Kvällens föreläsning kommer handla om hela resan där hepatit C gått från att vara en obotlig sjukdom till att det nu finns behandling med potential till global utrotning av viruset.

Föreläsningen börjar med att Ola berättar hur hepatitvirusen har upptäckts. Han börjar med att berätta att hepatit B var det första hepatitviruset som upptäcktes och det genom en slump av en operationssköterska. Efter andra världskriget kunde man konstatera att det fanns flera typer och virus och hepatit A fick sitt namn. Hepatit E upptäcktes på 80-talet och kunde studeras med hjälp av musslor, som anrikas hepatitviruset. Det är ett zoonort virus och finns frekvent i Sverige, framför allt hos vildsvin. Man kan bli mycket sjuk vid immunosuppression. Vi gör sedan en tillbakablick. Redan på 50-talet hade man misstankar om ytterligare ett virus, utöver typ-A och B, detta var benämnt "non-A and non-B hepatitis". Man började studera det här virus tydligare och 1989 upptäckte man hepatit C. Detta genom att man lyckades isolera viruset i plasma. Resultaten publicerades i tidskriften Science och fick stort genomslag. Man estimerade initialt att det var 180 miljoner smittade av hepatit C virus, detta kom dock att senare justeras ner till 70 miljoner. Varje år nyinsjuknar 1,75 miljoner människor i hepatit C. Det är dock bara en av tio som utvecklar symtom. Infektionen leder till kronisk inflammation i levern. Slutadiet leder till hepatocellulär cancer och dekomensation. Hepatit C var initialt en mycket dödlig sjukdom men idag kan alla botas!

Flera tragiska fall av sjukdomen har uppmärksamats, bland annat ett då 800 tidigare friska män blev smittade genom blodtransfusion. Naturalförloppet för sjukdomen är att symtom visar sig sent i förloppet. Man kan också se att progressionen av sjukdomen går snabbare hos män och det kan skilja upp till 20–30 år jämfört med kvinnor. Även alkoholkonsumtion, metabola syndromet och lever steatos har en påverkan på progressionen. Vid levertransplantation blir transplantatet snabbt återinfekterat och cirrhos uppträder inom endast några års tid.

Ett patientfall diskuteras där en 59 årig man får en av de äldre hepatit C behandlingarna. Det var en behandling med mycket biverkningar och krånglig att genomföra. Ribavirin var den första behandlingen och behandlingen hade cirka 20–30 % utläkning.

En milstolpe i hepatit C behandling var när man lyckades kartlägga hela genomet hos viruset och efter det ta fram direktverkande antivirala läkemedel. Första direktverkande läkemedlet påverkade proteaset. År 2015 kom kombinationsbehandling, helt utan biverkningar och idag botas alla med hepatit C.

Behandlingen tar 8–12 veckor och tar alla genotyper.

Hans Rosling köpte själv viruset i Japan innan det blev fritt i Sverige. Sedan 2017 behandlas alla med hepatit C i Sverige. Fallen minskar något med 35 000 patienter i Sverige och cirka 14 000 personer behandlade. För att komma åt smittan är det viktigt att arbeta med missbruk i samhället. Island är det första landet i världen som helt har eradikerat viruset. Ett stort problem i låginkomstländer är att de använder smutsiga instrument på operation och att blodprodukter inte testas, detta leder till ökad spridning. I Frankrike screenar man hela befolkningen för hepatit C. Man har sett att sprututbytesprogram och opioid substitutionsbehandling leder till att smittan i populationen går ner. Det man även gör i Sverige idag är att man testar alla intagna på fängelse och även andra riskgrupper i samhället och man screenar allt blod.

Viktiga steg framöver är att utöka möjligheterna till testning. Ett exempel är att primärvården ska kunna ansvara för testningen. Detta sker redan i Australien.

Globalt sett så går utvecklingen åt fel håll i många länder. Ryssland presterar sämst och 84 % av höginkomstländer kommer inte att klara WHO:s mål gällande hepatit C.

Med rätt insatser bör Sverige kunna eliminera viruset!

Vid protokollet,

Axel Eloffsson sekreterare Karlskrona Läkareförening